

Warszawa, 19-09-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

III.7040.116.2021.KP

Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
e-PUAP

Szanowny Panie Ministrze,

uprzejmie informuję, iż do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynął wniosek Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych LEX IUSTA, w sprawie dotyczącej wsparcia działań Stowarzyszenia na rzecz ustalenia wynagrodzeń referendarzy sądowych w oparciu o przepis art. 151b § 1 i 2 w związku z art. 91 § 1c ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej zwaną: ustawą).

Stosownie do treści przywołanych przepisów ustawy, podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego i odpowiednio referendarzy sądowych w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 53, 252, 568, 1222 i 1578). W sytuacji, gdy przeciętne wynagrodzenie, jest niższe od przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za drugi

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Tel. centr. (+48 22) 55 17 700
Infolinia obywatelska 800 676 676
biurorzecznika@brpo.gov.pl
bip.brpo.gov.pl

kwartał roku poprzedzającego - przyjmuje się podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w dotychczasowej wysokości.

Zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 sierpnia 2022 r. (M.P. z 2022 r., poz. 764), przeciętne wynagrodzenie brutto w drugim kwartale 2022 r. wynosi 6.156,25 zł. Zaś przeciętne wynagrodzenie brutto w drugim kwartale 2021 r. ogłoszone w Komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 10 sierpnia 2021 r. (M.P. z 2021 r., poz. 730) wyniosło 5.504,52 zł.

Natomiast w projekcie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 zaproponowano, aby w roku 2023 wysokość wynagrodzeń sędziów i referendarzy sądowych była ustalana w odniesieniu do kwoty w wysokości 5.444,42 zł. A zatem w oparciu o kwotę znacząco niższą, od kwoty ustalonej w oparciu o reguły wynikające z przepisów ustawy.

Jak podkreśla Wnioskodawca, oznacza to, że rok 2023 będzie trzecim rokiem z rzędu, gdy orzecznicy będą mieli ustalone wynagrodzenie nie w oparciu o przepisy ustawy, „lecz w oparciu o wskaźnik dowolnie ustalony przez władzę wykonawczą”. Okoliczność, że po raz trzeci ma miejsce naruszenie zasad ustalania wysokości wynagrodzeń orzeczników oznacza, iż odstępstwo od zasad wynikających z dyspozycji przepisu art. 151b §1 i § w związku z art. 91 §1c ustawy, nie ma charakteru wyjątkowego, lecz stało się zasadą.

Dotkliwość zastosowanego rozwiązania istotnie pogłębia również obecny poziom inflacji i szybkości jej wzrostu, oraz wynikający z tego zjawiska ekonomicznego znaczny wzrost kosztów utrzymania.

Ponadto jak wskazuje Wnioskodawca, ukształtowanie zasad ustalania orzeczników, określone w dyspozycji przepisu art. 151b §1 i §2 ustawy wynika z ograniczeń, które dla prawidłowego funkcjonowania sądów zostały nałożone na orzeczników. Orzecznicy nie otrzymują nagród, ani premii, jak również nie mają możliwości podjęcia dodatkowego zatrudnienia w wykonywanym zawodzie, czy też świadczyć porad prawnych.

Powinno to przemawiać za dokonaniem waloryzacji wynagrodzeń orzeczników w 2023 r. zgodnie z regułami wynikającymi z Prawa o ustroju sądów powszechnych.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o wyjaśnienie, dlaczego w przypadku referendarzy sądowych po raz kolejny odstępuje się od kształtowania wynagrodzeń według formuły opisanej w Prawie o ustroju sądów powszechnych.

Z wyrazami poważania

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/